

Polgármestertől
Mezőhegyes, Kozma Ferenc u. 22. 5820

Tárgy: Mezőhegyesi földterületek haszonbérleti
pályázati kiírása

Ikt. sz.: 89-4/2014

Üi: Dr. Szabados Éva titkárságvezető

Miniszterelnökség
Lázár János Úr
államtitkár

Budapest

Tisztelt Államtitkár Úr!

Köszönettel megkaptam az Ön 2014. január 21-i keltű levelét. Engedje meg, hogy az abban foglaltakra az alábbiakban válaszoljak.

Képviselő-testületünk 2014. január 28-ai ülését közmeghallgatással kezdte. Fő téma: az állami tulajdonú mezőhegyesi földekre kiírt haszonbérleti pályázatok.

**Tisztelt Államtitkár úr, ismételten felhívjuk figyelmét, hogy a kiírások jogsértők!
Szántóként tartalmazznak**

- közutakat,
- földutakat,
- majorok belterületi közterületeit,
- eme közterületek alatti vonalas infrastruktúrát,
- magán területeket,
- erdőket,
- országos védettségű facsoportokat, stb.

A Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. földbérleti szerződése valóban lejár – 2016. december 31-ével. Egyértelműen időelőtti a haszonbérleti pályázatok 2013. évi kiírása. Ez sem indokolja a NFA eljárását.

Képviselő-testületünk a 7/2014. (I.28.) kt. sz. határozatában úgy döntött, hogy a mai napon levélben tájékoztatja Önt a jogsértő tényekről. Szíves intézkedését kérjük a mezőhegyesi haszonbérleti pályázatok kiírásának visszavonása érdekében. A jogsértő haszonbérleti pályázati kiírásokra benyújtott pályázatok eredményének kihirdetésére semmiképpen nem kerülhet sor.

Az Ön által jelzett „probléma kielégítő megoldásához” három héten belül megküldjük elemzésünket.

Városunk gazdasági helyzetét bemutattam Önnek az októberi megkeresésemben. A kapott állami támogatás (37.701,- e/Ft) mintegy harmada a valós igényünknek. Így sajnos változatlanul jelentős likviditási gondokkal küzdünk.

Bízunk közreműködő segítségével a mezőhegyesi földek egyben tartása érdekében.

Mezőhegyes, 2014. január 29.

Üdvözlettel:

Kovácsné dr. Faltin Erzsébet
polgármester

**POLGÁRMESTERTŐL
MEZŐHEGYES**

Tárgy: Javaslat az állam mezőhegyesi
földtulajdona hasznosítására
Ikt. szám: 89-130/2014.

Tisztelt Államtitkár úr!

Mellékelten megküldjük az állam mezőhegyesi földtulajdona hasznosítására vonatkozó javaslatunkat, melyet 2014. január 29-ei levelemben jeleztem Önnek.

Bízunk benne, hogy az Ön által kielégítőnek tartott megoldást sikerült megtalálnunk, és elősegíteni megvalósulását.

Mezőhegyes, 2014. február 13.

Üdvözlettel:

Kovácsné dr. Faltin Erzsébet
polgármester

*Az aláírókon kívül készítette:
dr. Varga János
Napjelen Vira'g Szilvia*

Web: <http://www.mezohegyes.hu>

E-mail: mezohegyes@t-online.hu, kovacsne.dr.faltin.erzsebet@mezohegyes.hu, nitlafc@gmail.com

Telefon: 1366846600/138 Fax: 1366846700

JAVASLAT AZ ÁLLAM MEZŐHEGYESI FÖLDTULAJDONA HASZNOSÍTÁSÁRA

I. PREMISSZÁK

1. Történelmi

- ❖ Királyaink Szent Istvántól koronabirtokként adományozták.
- ❖ A koronabirtokként nyilvántartott Mezőhegyest 1784. december 20-án II. József császár, koronázatlan magyar király a Császári és Apostoli Magyar Királyi Ménesintézet alapító okiratának aláírásával a Birodalom lótenyésztet-fejlesztése érdekében lótenyésztési bázisul hozta létre. Katonai parancsnokság alatt álló, kerítéssel körbekerített zárt terület volt.
- ❖ Fokozatosan bővült a növénytermelés és az állattartás – Ménesbirtokká alakult a Ménesintézet, megszűnt a katonai parancsnokság a Ménesnél is. Hol összevonták, hogy szétválasztották a Ménest és a Birtokot.
- ❖ Mezőhegyes település a Császári és Apostoli Magyar Királyi Ménesbirtokból alakult ki.
 - Közjogi aktussal tagolódott a Magyar Királyság települései közé Csanád megye közgyűlésének 1872. augusztus 17-i határozatával mint eszmei község. (A királyi és főúri birtokokból alakított településeket nevezték eszmei községnek.)
 - **Településszerkezet ennek megfelelő**
 - * **Központ és majorok**
 - * **Tágas térszerkezet**
 - * **Erdők, parkok, közterek – óriásméret**
- ❖ Agrártörténeti épületei, épületegyüttese és építményei révén a város **Világörökség-várományos.**
- ❖ Magyarország egyedi állami tulajdonú birtokteste Mezőhegyes.

2. Társadalmi

- ❖ Területi megosztottság: központban lakók – majorokban lakók
- ❖ Polgári attitűd – széles és több síkú értelmiségi réteg
 - * mezőgazdaság
 - * oktatás
 - * humán- és állategészségügy
 - * közlekedés
 - * vegyészet
 - * kereskedelem
 - * közigazgatás
- ❖ Aktívkorú lakosság foglalkozási megoszlása
 - vezetők – magán és alkalmazotti
 - vállalkozók – adóalanyok – alacsony száma
 - bér munkások
 - munkanélküliség: manifeszt: 9,87 %, látens: + 15 %

3. A nagyüzemi gazdálkodás közgazdasági háttere

Az üzem nagyság hatékonysága tekintetében az agrárgazdaságtan viszonylag egyértelmű álláspontja: **a nagyobb üzemméret nagyobb hatékonyságot eredményez a mezőgazdasági termelésben. Mi több, a mérethozadék léte sem tagadható a mezőgazdasági üzemek üzem nagyságát illetően.**

A mezőhegyesi birtok mai termékszerkezete, a különböző vertikumok egymásra épülése, egymást kiegészítő jellege egyértelműen alátámasztja, hogy szétaprózott gazdaságokkal makrogazdasági szinten nem lehetne azt a hatékonyságot elérni, melyet a jelenlegi működés biztosít.

A fejlett öntözőrendszer, az izolációra kiváló lehetőséget teremtő, egybefüggő, 8000 hektáros szántóföld terület és a vetőmagüzem kiváló lehetőséget biztosít a vetőmagtermelés világszínvonalon történő folytatásához.

A takarmánynövények termesztése, a takarmánykeverő üzem és mindezek kapcsolódása az állattenyésztéshez, szintén a nagyüzemi hatékonyságot támasztják alá.

Roland Coase, Nobel díjas közgazdász rávilágít: a piaci viszonyok között bonyolított csereügyleteknek vannak bizonyos szervezési költségei, melyeket a résztvevőknek meg kell fizetniük.

Egy széles spektrumon működő gazdaság nagymértékben tud az önellátására alapozni, lecsökkentve ezzel a piaci kapcsolatok idő- és költségigényét, mely által **a teljes vertikum összhatékonysága meghaladja a felaprózott gazdaságok hatékonyságának összességét.**

4. A mezőhegyesi állami birtoktest egyben tartásának mezőgazdasági indokai

1) A történelmi gyakorlat

A mezőhegyesi állami birtoktest kialakulása 1784 évhez kötődik, ekkor mintegy 16 ezer hektáros területével alakult ki Európa egyik legnagyobb – mára legrégebbi – állami nagybirtoka.

Az első száz év leginkább a Monarchia lóigényének kielégítését szolgálta, csakis egységes vezetéssel, egységes irányítás alatt volt lehetséges a több tízezer ló tartása- és tenyésztése.

E nagybirtokon a XIX. században második felében kezdődött meg az igazi belterjes mezőgazdálkodás. A hatékony földművelés- és állattenyésztés létrejötté szorosan kapcsolódott Mezőhegyes civil községgé szervezésével.

A Birtok Temesvár és Arad helyőrségének hadtápellátását is biztosította, amely csakis egységes irányítás, egységes birtokszerkezet mellett volt lehetséges.

A kiegyezés után az állami birtokon sorban jöttek létre a modern mezőgazdasági feldolgozó üzemek, saját vasúthálózat, korszerű állattartó telepek. A tudományos alapokon nyugvó talajművelés- és talajerő-gazdálkodás azt eredményezte, hogy a búza hozama az 1890-es években kétszerese volt az előző évtizedhez képest, ezzel egy időben modern állatfajták kerültek Mezőhegyesre.

A hatalmas állatlétszám nagy takarmánytermő-területet is igényelt. Mindezen túl, az intenzív állattartás csak úgy volt lehetséges, hogy az egységes állami birtokon kellő védőtávolságokat tarthattak a telepek között.

Az állami nagybirtok így az ország mintagazdaságává vált, bemutatva a korszerű technikákat- és technológiákat, az országban a növénytermesztésben és állattenyésztésben máshol dolgozók számára is.

Állattenyésztési és állatnemesítési eredményei az egész ország hasznára váltak: világbajnok fésűs merinó; az 1900 évi párizsi Világkiállítás „tökéletes ló” díja; a telivér szimentáli; cukorrépa-

termesztési kutatóintézet; a Trianon után rohamtempóban felszaporított házi bivaly (igavonó-erő kielégítése) populáció.

Mezőhegyes területi integritását még a Trianoni döntés is tiszteletben tartotta! A mai Román – Magyar országhatár az akkori állami birtok határán húzódik!

Az 1990-es évekre kialakult Európa legnagyobb vetőmagtermesztő üzeme Mezőhegyesen. Az ezzel járó öntözésfejlesztés nemcsak a Birtok gazdálkodását segítette a megváltozott éghajlati feltételek között, hanem garantálta a Makó-Dombegyház térség összes mezőgazdasági vállalatának és gazdálkodójának termelési biztonságát is.

A világhírű mezőhegyesi mészlepedékes réti csernozjom talaj termőereje, kiváló talajszerkezete a mai napig fennmaradt: bizonyítéka ez a kutatóintézetekkel, egyetemekkel való folyamatos tudományos kutatómunka minőségének, a nagyüzemi földművelés előnyeinek.

A történelmi gyakorlat tehát soha nem kérdőjelezte meg azt, hogy a világ legjobb termőhelyi adottságú mezőhegyesi állami birtokot egyben kell-e tartani.

2) Növénytermesztés-talajerő gazdálkodás

Napjainkra Mezőhegyesen folyik Európa legnagyobb szabású vetőmagtermesztése- és feldolgozása.

Apró, felszabdalt területen különösen kukorica vetőmagot lehetetlen termeszteni, hiszen e növény beporzása a szél által történik, így úgynevezett védő-, vagy izolációs távolságot kell tartani a különböző fajták között, ami akár 500-800 méter is lehet. Az egymást követő évben ugyanazon a táblán vetőmagot nem lehet termelni, hiszen az előző év betakarításakor lehullott magvak kikelnek, és gyakorlatilag tönkreteszik az adott évi termés minőségét. Így logikus, hogy pl. 1000 hektár vetőmag termesztéséhez 3000 hektárnyi összes területre van szükség.

Az izolációs távolság betartása, a vetésszerkezet ennek megfelelő kialakítása csakis egységes akarat, egységes irányítás mellett képzelhető el.

A 420 fő állandó munkaerő mellett a hibridkukorica-termesztés kézimunkaerő-igénye további 450 fő teljes munkaidős átlaglétszám, így az egy főre jutó termőterület mindössze 9,2 hektár. Ilyen eltartó erőt egyetlen családi gazdálkodó nem tud felmutatni, ^{hisz} nehogy Magyarországon, de egész Európában sem!

A nagyüzemi gazdálkodási forma tette lehetővé a folyamatos kutatás-fejlesztést, elsősorban a hazai agrártudományi egyetemekkel közösen.

A mezőhegyesi termőföld minősége nemhogy romlott volna az elmúlt 230 év alatt, hanem jelentősen javult a korszerű talajművelési- és talajerő-gazdálkodási technológiák alkalmazása során. **Az öntözéssel elérhető termésbiztonság eredményezi azt, hogy ma Magyarország legjobb hibridkukorica termésátlaga (4,0 t/ha) Mezőhegyesen van.**

Fenti tények mindegyike a nagyüzemi gazdálkodás előnyeiből következik.

3) Öntözés

A XIX. században megépült az Aradról induló élővíz csatorna, melynek funkciója akkor a megépült cukorgyár vízzel való ellátása volt.

Az 1980-as években egyértelművé vált klímaváltozás olyan forró és aszályos nyarak rendszeressé válását eredményezte, hogy az 1990-es években megépült egy igen korszerű öntözőrendszer.

A mezőhegyesi vetőmagtermesztés az átadott vízmennyiség több mint 72 %-át veszi fel. Így lehetséges, hogy a térség nagyon sok gazdája, vállalkozása számára elérhető áron lehetővé vált az öntözés, amely nélkül számos kultúra termesztése gyakorlatilag lehetetlen (zöldségek, gyümölcsök, vetőmagféleségek).

Amennyiben tehát megszűnne, vagy zsugorodna Európa legnagyobb vetőmagtermesztése Mezőhegyesen, az súlyos térségi problémát okozna a gazdálkodásban.

4) Állattenyésztés

Mezőhegyesen 230 éves az állattenyésztés tradíciója, mely napjainkig kiváló, képzett munkaerőben testesül meg.

Nem véletlen, hogy 2014-ben a világ legjobb holstein-fríz bikája, Európa egyik legnagyobb genetikai értékű holstein-fríz üszője, hazánk legjobb cigája állománya a világ legjobb fedező ménjének több mint 70 csikója Mezőhegyesen található meg!

Ilyen nemes állatok tartása, kezelése és gyógyítása csakis az évszázados állami tradícióknak, a tudás apáról-fiúra szállásának köszönhető.

Az állattenyésztés egyik meghatározója a megfelelő állategészségügyi helyzet, azaz a járványvédelem. Az egységes állami birtokon az állategészségügy önálló ágazatként határozta meg a telepek elhelyezkedését, az állatok kezelését.

A Génbank-Semex Magyarország Kft. többek között azért is döntött Mezőhegyes mellett, amikor fejlesztette telephelyét, mert ez az egységes járványügyi helyzet biztosítja tenyészállatainak is a megfelelő termelési biztonságot.

A szétszabdalt családi kisbirtokok külterjes állattartása veszélyezteti nemcsak a Génbank, de a MÁM Kft. állategészségügyi státuszát is.

Éppen ezért a családi kisbirtokok létrejötte rendkívül negatív hatással járhat Mezőhegyes jelenlegi magas színvonalú állattenyésztési- és járványügyi státuszára.

II. A premisszákból levonható konklúzió

Az állam mezőhegyesi földbirtoka egybetartása nemzetgazdasági érdek.

A mezőhegyesi földterület egyben tartásának helyi, regionális és nemzetgazdasági hatása

- ❖ Mezőhegyes a világ egyik legjobb termőhelyi adottságaival rendelkezik, 230 éve felismerték, hogy ezen adottságokat a nemzet és haza javára állami tulajdonban és egy tagban tartva lehet a legjobban kihasználni;
- ❖ Állattenyésztési- és növénytermesztési eredményei, a talajerő-gazdálkodás kiváló példái mutatják, hogy Mezőhegyesen nagyüzemi körülmények között lehet a legeredményesebben gazdálkodni;
- ❖ Fennmaradna, gyarapodna az állami ménes, a korszerű birtokrendszer, a mezőgazdasági repülőgép-szolgálat, a szarvasmarhatartás, a 124 éve kikubikolt Arad-Mezőhegyes-Apátfalva élővízcsatorna és az 1980-90-es években kiépített öntözőrendszer;
- ❖ Megmaradna és fejlődne a Génbank-Semex Magyarország Kft. mezőhegyesi cége, továbbá a szak- és általános iskola, diákotthon, közművelődés, kereskedelem, ...;
- ❖ Fejlődhet/kiépülhet mezőgazdasági feldolgozó ipar;
 - cukorgyár – legalább 20 – 30 milliárddal kevesebbe kerülne a mezőhegyesi megvalósítás, mint bárhol máshol az országban az Élővíz-csatorna, a víztározó léte és a vasúti csatlakozás közvetlen lehetősége miatt!
 - hűtő- tartósító, tej- és húsfeldolgozó üzemek
- ❖ Megvalósulna a majorok reorganizációja és a műemlékek tervszerű rekonstrukciója;
- ❖ A gazdasági társaságok, kereskedelem, közlekedés, kultúra fellendülése;
- ❖ Nem néptelenedne el a város, népességnövekedés várható;
- ❖ Maradna, növekedne az alkalmazottak és így az eltartottak létszáma.

Konklúzió

Úgy véljük, az államnak továbbra is egyben kell tartania a birtoktestet, és biztosítania kell, hogy e kiváló területek legnagyobb részén egy gazdálkodási egység működhessen – Magyarország

javára. Mezőhegyes koronaváros méltán lenne a Világörökség része, s egyben a XXI. századi Magyarország világszínvonalú állami ménese és legkorszerűbb állami nagybirtoka, ahol jól megfér mellette a családi gazdálkodás és kis- közép- és nagyüzemi termelés.

III. JAVASLAT

1. A haszonbérleti pályázati felhívás hivatkozásai:

- 1) az NFA törvény 1. § (3) bekezdés c) pontja szerint a Nemzeti Földalap rendeltetése többek között a gazdálkodás jellegének megfelelő, versenyképes birtokméretek kialakításának elősegítése.
- 2) A g) pont szerint cél továbbá a fennálló földhasználati viszonyok stabilizálása.
- 3) A törvény 15. § (3) bekezdés i) pontja szerint földbirtok-politikai irányelv a gazdálkodás jellegének megfelelő, versenyképes birtokméretek kialakításának elősegítése.

A pályázati kiírás a fenti jogszabályhelyekre is hivatkozik annak ellenére, hogy az idézett törvényi rendelkezésekkel a pályázat ellentétes, ezért kérjük a pályázat visszavonását. Amennyiben időközben döntés született volna, kérjük, ne hirdessék ki

2. A Miniszterelnökséget vezető államtitkár levele szerint a Nemzeti Földalapkezelő szervezetnek jogszabályi kötelezettsége a földhaszonbérleti pályázat kiírása

Ezzel szemben a törvény ilyen kötelezettséget nem határoz meg, hanem csupán a hasznosítás egyik lehetőségeként szabályozza a pályázat alapján történő haszonbérbe adást.

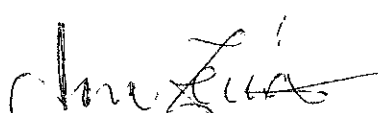
1. Az NFA törvény 18. § (1) bekezdés c) pontja ugyanis lehetőséget biztosít a föld vagyongazdálkodásba adására is.
2. Lehetősége van az NFA-nak továbbá arra is, hogy a 100%-os állami tulajdonú gazdálkodó szervezettel nyilvános pályázat kiírása nélkül kössön haszonbérleti szerződést.
Ilyen gazdálkodó szervezet például a Mezőhegyesi Állami Ménés Lótenyésztő és Értékesítő Kft.

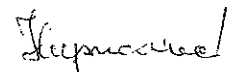
Javasoljuk, hogy a pályázat visszavonását követően éljen az NFA a vagyongazdálkodásba adás, vagy a pályázat kiírás nélküli haszonbérbe adás lehetőségével.

Mezőhegyes, 2014. február 13.

Kovácsné dr. Faltin Erzsébet
polgármester

Veres Zoltán
alpolgármester

Hupucziné Györki Julianna
jegyző